

Наталія Панчук

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології освіти*

*Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

Вероніка Кушнір

студентка

факультету спеціальної освіти, психології і соціальної роботи

*Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ

В Україні останнім часом найбільшої актуальності набула проблема фахової підготовки майбутніх практичних психологів, у зв'язку з появою предметних сфер, де необхідною є допомога кваліфікованих практичних психологів. Тому в сучасному суспільстві проблема формування готовності майбутніх психологів до продуктивної професійної діяльності та здійснення успішної професійної кар'єри є актуальною. Зважаючи на те, що основною складовою готовності до професійної діяльності, зауважує М. Міщенко, виступає психологічна готовність, яка розглядається як складне комплексне психічне утворення, поєднання компонентів, що характеризуються динамічною структурою з функціональними залежностями, постає важливим аспектом вивчення проблеми психологічної готовності здобувачів вищої освіти-психологів до професійної діяльності. Готовність до здійснення реалізації професійної кар'єри, згідно думки М. Міщенко, характеризується готовністю до самовдосконалення, наявністю а особистості продуктивного творчого мислення, здатності до пошуку нововведень при розв'язанні ускладнених професійних завдань [4].

Останнім часом проведено ряд досліджень, що присвячені висвітленню та аналізу проблеми психологічної готовності до різних видів діяльності, зокрема, діяльності психолога (О. Бондарчук, Н. Максимчук, М. Міщенко, Н. Шевченко, Шеленкова тощо). Теоретико-методологічні основи дослідження професійної кар'єри у вітчизняній психології закладені в працях таких вчених, як Л. Карамушка, Т. Канівець, Н. Гончарова тощо.

Як зауважує Н. Антонова [1], однією з причин того, що після закінчення навчання у закладі вищої освіти випускники психологічних спеціальностей не завжди відповідають вимогам, які висуваються суспільством до них, як до фахівців, виступає саме низький рівень психологічної готовності до здійснення професійної кар'єри та професійної діяльності.

М. Міщенко також звертає увагу на те, що психологічна готовність майбутнього фахівця включає наявність в особистості системи спонукань, які зумовлюють її активність, стійке прагнення досягти успіху та уникнути невдачі; здатність швидкого і легкого встановлення контакту з різними людьми, уміння спілкуватися, співпрацювати; здатність до об'єктивної самооцінки власних дій та

вчинків; здатність здійснювати свідому регуляцію і організацію своєї діяльності та поведінки, уміння не боятися труднощів та долати їх при досягненні мети [4].

Т. Канівець виокремлює основні компоненти психологічна готовність до професійної кар'єри, а саме: а) мотиваційний компонент, що включає мотиви, які є необхідними для здійснення успішної професійної кар'єри. До мотивів професійної діяльності роботи входять: фінансові мотиви; мотиви просування на посаді; мотиви змісту виконуваної роботи; мотиви взаємовідносин, як з керівниками, так і з працівниками; мотиви досягнення, авторитету та визнання; б) когнітивний компонент. До нього входять знання, необхідні для успішного здійснення професійної кар'єри; в) операційний компонент, який характеризують, як наявність умінь та навичок, необхідних для успішного здійснення професійної кар'єри; г) особистісний компонент – це особистісні характеристики, які є необхідними для успішного здійснення професійної кар'єри [2].

Н. Максимчук [3], С. Тарасова [5] розуміють професійну кар'єру як цінність, яка в житті людини займає важливе місце, яка пов'язана з усвідомленою позицією та поведінкою особистості в галузі трудової діяльності та визначається посадовим або професійним зростанням.

Таким чином, психологічна готовність студентів до професійної кар'єри – це цілеспрямований вияв потенціалу особистості, що включає їх переконання, мотиви, погляди, почуття, якості характеру, знання, уміння, навички. Готовність досягається в процесі професійної підготовки в закладі вищої освіти і є результатом всебічного особистісного розвитку особистості майбутніх фахівців з урахуванням вимог трудової діяльності. На основі вище проведеного аналізу, можемо сказати, що єдиного підходу до визначення кар'єри немає.

Список використаних джерел:

1. Антонова Н.О. Проблеми діагностики психологічної готовності до професійної діяльності у випускників психологічного факультету. Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць. 2009. Том X. Ч. 11. С. 43-52.
2. Канівець Т.М. Формування психологічної готовності студентів до здійснення майбутньої професійної кар'єри : автореф. дис. канд. психол. наук: 19.00.10. Київ, 2013. 20 с.
3. Максимчук Н.П. Основи психолого-педагогічної діагностики: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: «Медобори» (ПП Мошак М.І.), 2002. 56 с.
4. Міщенко М.С. Основи формування готовності майбутніх психологів до здійснення професійної кар'єри. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7710/1/Osnovy%20formuvannya%20gotovnosti%20maibutnih%20psyhologiv.pdf>
5. Тарасова С.М. Формування у майбутніх менеджерів фінансово-економічного профілю готовності до управлінської діяльності: дис ... к.п.н.: 13.00.04. Кіровоград, 2006. 232 с.

